

O‘ZBEKISTONNING TURIZM SALOHIYATI

Madrimova Guli Sanjarbek qizi

UrDPI Milliy g‘oya ma’naviyat
asoslari va huquq ta’limi yo‘nalishi

1-bosqich talabasi.

+998-88-603-03-02

gulimadrimova36@gmail.com

Ilmiy rahbar: Djumaniyozova Maryamjon

Urganch davlat Pedagogika instituti “Milliy g‘oya va falsafa” kafedrası

O‘qituvchisi

Annotatsiya. Maqolada O‘zbekistondagi sayyohlik obyektlari, sayyohlik to‘g‘risidagi qonun va farmoyishlar, O‘zbekistonda sayyohlarga yaratilgan yengillik va qulayliklar, ularning haq-huquqlari haqida ma’lumotlar berilgan.

Аннотация: В статье представлена информация о туристических зонах Узбекистана, законодательстве и нормативных актах в сфере туризма, удобстве и комфорте, создаваемых для туристов в Узбекистане, и их правах.

Kirish so‘z: O‘zbekturizm, missionerlik, turizm, transkontinental, me’moriy yodgorliklar, Buxoro, Samarqand, Xiva, BTSK, UNWTO, UNESCO.

Ключевые слова: Узбекский туризм, миссионер, туризм, трансконтинентальный, архитектурные памятники, Бухоро, Самарканд, Хива, БЦК, ЮНВТО, ЮНЕСКО.

O‘zbekiston o‘zining ko‘plab tarixiy-me’moriy yodgorliklari, turfa xil iqlimi va tez suratlarda rivojlanishi bilan butun dunyo diqqatini o‘ziga jalb qilmoqda. Asrlar mobaynida O‘zbekiston Buyuk Ipak yo‘lining savdo, iqtisodiy va madaniy markazlaridan biri bo‘lib, Buyuk Ipak yo‘li orqali harakatlangan savdogarlar, sayyohlar va missionerlarni o‘ziga jalb kelgan. O‘zbekiston shaharlari Buyuk Ipak yo‘li va transcontinental magistral hayotida muhim rol

o‘ynaydi. Mamlakatimiz hududidagi Xiva shahri, uning Ichan Qal‘a majmuasi, Buxorodagi tarixiy markazlar, Shahrisabz va Samarqand shaharlari YUNESCONing “Butun dunyo me‘rosi”ning maxsus ro‘yxatiga kiritilgan. Bu shaharlardagi takrorlanmas yodgorliklar va me‘moriy inshootlar o‘tmish zamonlarini o‘zida aks ettirib, mamlakat tarixida kata ro‘l o‘ynadi. Buyuk Ipak yo‘li davridan buyon butunlay saqlanib qolgan shahar Xivadir. U “Ochiq osmon ostidagi muzey”, deb nomlanadi. Shahar markazidagi Ichan Qal‘a majmuasi 17-asr oxiri va 19-asrning birinchi yarmiga tegishli bo‘lib, bu qal‘ada ko‘plab me‘moriy yodgorliklar joylashgan. Qadim davrlarda Samarqand “Islom me‘morchiligi marvaridi” nomi bilan atalgan. Buxoro shahridagi Ismoil Somoniy maqbarasi, Buxoro hukmdorining mustahkam qarorgohi Ark, Minorai Kalon, Jonli labirint kabi ko‘plab masjid va madrasalar, karvonsaroylar Buxoroning tengi yo‘q marvaridi va ko‘rki hisoblanadi. Mustaqillik yillarida mamlakatimizda turizm sohasi nisbatan yangi sohalaridan biriga aylandi. Mustaqillikka erishgach davlatimiz tomonidan turizm sohasida yangi tamoyillar ishlab chiqildi. 1992-yilning 27-iyulida Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov farmoni bilan “O‘zbekturizm” milliy kompaniyasi tashkil qilindi. “O‘zbekturizm”ning asosiy vazifasi turizm sohasida davlat siyosatini amalga oshirish va turizmni rivojlantirishning milliy modelini yaratishdan iborat. Bundan tashqari, milliy kompaniya Respublikadagi barcha turistik tashkilotlarning faoliyatlarini muvofiqlashtiradi, turizmning barcha yo‘nalishlarining rivojlanishini rag‘batlantiradi, kadrlar masalasi bilan shug‘ullanadi. 1993-yildan buyon bizning davlatimiz “Xalqaro turizm tashkiloti”

(UNWTO.1979) ning a‘zosi hisoblanadi. 2004-yildan boshlab Samarqandda Buyuk Ipak yo‘lining “yuragi”-da UNWTO ning transcontinental magistralda turizmni koordinatsiyasi bilan shug‘ullanuvchi ofisi faoliyat yuritib kelmoqda.

“Turizm sodda qilib aytganda dunyoni tushunib, dunyoni anglash, shu bilan birga dunyo sahniga chiqish demakdir” (Islom.A.K.

“Turizm asoslari” Toshkent, 2014) “O‘zbekturizm” milliy kompaniyasining 2004-yilning 13-sentabrdagi 23-son, Milliy xavfsizlik xizmatining 2004-yilning 29-sentabrdagi 9/1005-son, Ichki Ishlar vazirligining 2004-yilning 27-sentabrdagi 1/5/4-622-sonli qarori bilan “Sayyohlarning O‘zbekiston Respublikasiga kelishi va ketishi tartibi to‘g‘risida”gi nizomi tasdiqlangan. Mazkur nizom O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, O‘zbekiston Respublikasining “Turizm to‘g‘risida”gi qonuni va O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2004-

yil 28-iyuldagi 360-sonli qaroriga muvofiq, turizmga taalluqli boshqa amaldagi me'yoriy hujjatlarga muvofiq hamda O'zbekiston Respublikasida turistik ekskursiyalarni amalga oshirish vaqtida kafolatlangan xizmat ko'rsatish va sayyohlarni chet el safariga borishlarini rasmiylashtirish tartibini hamda chet ellik sayyohlarni qabul qilish jarayonida va O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining chet el safariga borishi chog'ida huquqlarini himoya qilish, xavfsizlikni ta'minlash, turar joylarni kafolatlanishi hamda chet safaridan o'z vaqtida qaytishlari maqsadida ishlab chiqilgan.

Sayyohlik sohasi dunyo iqtisodiyotining eng jadal rivojlanayotgan sohalaridan biridir. BMT[Birlashgan Millatlar Tashkiloti.] ning Jahon sayyohlik tashkiloti ma'lumotiga ko'ra 2015-yilda dunyo bo'yicha 1.mlrd 184.mln sayyohlik qayd etilgan bo'lsa, 2016-yil yakuni bo'yicha ko'rsatgich 1.mlrd 235.mln ya'ni, 3,9 foizga oshgan. Sayohatchilarga ko'rsatilgan eksport xizmatlari qiymati 2015-yilda 1,5.trln dollarni tashkil qilgan. 2016-2017-yilda bu raqamlarda ham katta tafovut bo'lgan. Butunjahon turizm va sayohatlar bo'yicha kengashi tomonidan berilgan bahoga ko'ra O'zbekiston sayyohlar tashrifi bo'yicha dunyo mamlakatlari orasida 150-o'rinni egallaydi. Bugungi kunda yurtimiz jahon sayyohlik bozorida o'z o'rniga ega bo'lishga harakat qilmoqda. Yildan yilga sayyohlarga yaratilgan shart-sharoitlar va qulayliklar darajasi oshmoqda. Shuning uchun ham davlatimiz rahbari muhtaram Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev barcha sohalar qatori turizmga ham katta e'tibor qaratishi bu sohada ko'zga tashlanib kelayotgan kamchilik va muammolarni bartaraf etish choralari jadallik bilan amalga oshirmoqda.

Xulosa qilib aytganda, Mamlakatimizda turizm sohasini rivojlantirib, sayyohlar oqimini yanada oshirish uchun, avvalambor yoshlarni tarixga bo'lgan qiziqishini oshirish kerak, har bir yosh avlod o'z tarixini chuqur anglab yetsagina, o'z tarixini bilsagina, bu yurtga boshqa davlatlar qiziqish bildirib, sayyohlar oqimi ham yanada oshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. I.S.Tuxliyev, R. Hayitboyev, B.Sh.Safarov
G.R.Tursunova. "Turizm asoslari". Toshkent.2014.
2. Internet sayti: uzbekistanmissiongeneve@gmail.com

